CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-1147/2025 Judecătoria Orhei, sediul Central
1-25115787-03-21rji-16102025 Judecător: Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

12 martie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache și Ludmila Iarmaliuc

judecând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul condamnatului Rusu Leonid declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23 septembrie 2025, adoptată în limitele cererii condamnatului Rusu Leonid privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

La 13.08.2025 în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Central a parvenit cererea condamnatului Rusu Leonid privind înlocuirea în privința sa a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23 septembrie 2025 cererea condamnatului Rusu Leonid privind înlocuirea în privința sa a părții neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23 septembrie 2025 a declarat recurs condamnatul Rusu Leonid, prin care a solicitat admiterea

recursului, casarea încheierii și înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa cu închisoarea în muncă neremunerată în folosul comunității.

În motivarea recursului s-a invocat că în ultimele luni au fost depistate cazuri de tuberculoză, chiar și în formă deschisă ce pun în pericol sănătatea fiecărui condamnat deținut în Penitenciarul nr. 18, în care regimul este comun și aceleași probleme: lipsa spațiului locativ de cel puțin 4 m^2, lipsa ventilării, lipsa iluminării decente, starea deplorabilă a apei potabile, precum și alte neajunsuri de ordin material, din care motiv solicită să-i fie redus termenul de detenție cu 2 zile pe 10 zile ispășite conform mecanismului compensator prevăzut la art. 3 CEDO, art. 473^2-473^4 CPP.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă, până la data examinării cauzei, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul condamnatului Rusu Leonid declara împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23 septembrie 2025, ca fiind nefondat reieșind din următoarele considerațiuni:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.

În conformitate cu prevederile art.469 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte

din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), şi raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

La caz, Colegiul reține că conform art. 92 alin. (1), (2), (3), (4) Cod penal, în privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, instanța de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, ***poate*** pronunța o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, cu condiția reparării integrale a daunelor cauzate de infracțiunea pentru care persoana a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le repare. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, de la pedeapsa complementară. **(2)** Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, ***jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă*** și cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune deosebit de gravă sau excepțional de gravă. **(3)** La înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanţa de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse. **(4)** La înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.

La acest capitol, Colegiul penal statuează că sub noțiunea de executare efectivă se înțelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menținere în arest preventiv a condamnatului. În cazul în care, pe parcursul executării pedepsei, printr-un act de amnistie ori grațiere, condamnatului i s-a redus o parte din pedeapsă, termenul redus se consideră ca termen de pedeapsă executată efectiv şi se include în termenul care oferă dreptul la înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă.

În temeiul prevederilor art. 265 din Codul de executare, instanța de judecată poate decide liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul şi în condițiile art. 91 şi 92 din Codul penal.

Conform art. 266 Codul de executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. **(2)** Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deținere. **(3)** În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Concomitent, art. 267 Cod de executare stabilește că, la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. **(2)** În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanţă la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii.

În acest sens, Colegiul penal constată că legislația în vigoare prevede că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată condamnatului dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți

condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului. La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

Din materialele cauzei Colegiul penal reține că, Rusu Leonid a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31.10.2022, în baza art. 27, 171 alin. (2) lit. b^2), art. 264^1 alin. (3) Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin. (1) și art. 87 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinici) ani 1 (una) lună, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24.01.2024, în temeiul art. 473^4 alin. (4) CPP, termenul pedepsei stabilită lui Rusu Leonid a fost redus cu 471 zile.

La fel, Colegiul penal reține că începutul termenului este 08.10.2022, sfârșitul termenului de închisoare este 08.08.2027, iar termenul pentru aplicarea art. 92 Cod penal este 23.04.2025.

Fiind respectată procedura prealabilă, la data 30.07.2025 Comisia penitenciarului a respins cererea condamnatului Rusu Leonid de a prezenta materialele și dosarul personal în instanța de judecată pentru înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu închisoarea cu una mai blândă conform art. 92 Cod penal din motiv că se caracterizează negativ.

Drept urmare, condamnatul Rusu Leonid s-a adresat către judecătorul de instrucție cu cererea privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal.

Fiind examinat demersul în fond, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23 septembrie 2025 cererea condamnatului Rusu Leonid a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Colegiul penal, lecturând încheierea recurată în raport cu argumentele recursului, reiterează importanța examinării tuturor circumstanțelor de fapt și a circumstanțelor personale ale condamnatului în stabilirea posibilității de înlocuire a părții neexecutate din pedeapsa aplicată cu una mai blândă.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că la determinarea oportunității înlocuirii unei părți neexecutate din pedeapsă, urmează a se ține cont de gradul de gravitate a faptelor și consecințele acestora pentru victime și societate se numără printre elementele esențiale care trebuie avute în calcul.

Respectiv, deși, formal, condamnatul a executat mai mult de jumătate din pedeapsa stabilită, potrivit informațiilor reținute din materialele cauzei, se atestă că Rusu Leonid de către comisia penitenciarului este caracterizat negativ, nerealizând integral programul individual de executare a pedepsei, persistă prezența riscului de

recidivă, în raport cu factorii protectivi, dispune de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

La fel, Colegiul penal reține că Rusu Leonid anterior a fost condamnat pentru comiterea diverselor categorii de infracțiunii, fiindu-i stabilite pedepse non privative de libertate, nu și-a făcut concluziile necesare și nu a mers pe calea corijării, ci a continuat să comită noi infracțiunii din categoria celor grave, aspect care atrage atenția instanței asupra perseverenței infracționale și a dificultății procesului de reabilitare.

În acest sens, Colegiul subliniază, că pentru a decide dacă o parte neexecutată din pedeapsă poate fi înlocuită cu una mai blândă, instanța trebuie să aprecieze dacă scopurile menționate au fost atinse într-o măsură suficientă și dacă există premise concrete că persoana nu va reveni la comiterea de infracțiuni.

Astfel, instanța de fond a constatat întemeiat că, deși formal se pot identifica elemente care îndeplinesc condițiile textului art. 92 din Codul penal, și anume condiția executării a 1/2 din pedeapsă, lipsa sancțiunilor disciplinare, totuși caracteristica negativă, prevalarea riscului de recidivă, în raport cu factorii protectivi, alături de istoricul condamnărilor anterioare, obligă la o abordare mai prudentă cu privire la modificarea regimului de executare și la necesitatea continuării procesului de reeducare în detenție.

Totodată, necesită de elucidat că, aplicarea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă ***este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței, şi nu o obligație***, or, înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiția că instanța va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate prin sentința de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii.

Astfel, luând în considerare scopul pedepsei penale ca mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului în sensul prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât şi de către alte persoane, instanța de fond just a conchis că în cazul dat, este imposibilă corectarea condamnatului fără executare în continuare a pedepsei, întrucât în ședința de judecată nu au fost prezentate probe pertinente ce ar dovedi cu certitudine că persoana condamnată s-a corectat şi poate fi reintegrată în societate prin înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate. Or, interesul social, raportat la gravitatea faptelor

și la politica penală de prevenție, nu justifică în acest moment admiterea cererii de înlocuire a pedepsei rămase de executat cu una mai blândă.

Pertinentă speței urmează a fi reținută și Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniștri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, potrivit căreia, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii condamnatului Rusu Leonid privind aplicarea în privința sa a prevederilor art. 92 Cod penal şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acestora, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentință, din care motive cererea condamnatului Rusu Leonid corect a fost respinsă de către instanța de fond ca fiind neîntemeiată.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, din care motiv o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Solicitarea condamnatului Rusu Leonid privind reducerea termenului pedepsei în condițiile art. 473^2-473^4 CPP pentru perioada deținerii în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, Colegiul penal o lasă fără examinare, deoarece excedă obiectul examinării prezentei cauze.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul condamnatului Rusu Leonid declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23 septembrie 2025, ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Recursul condamnatului Rusu Leonid declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23 septembrie 2025 prin care a fost respinsă cererea condamnatului Rusu Leonid privind înlocuirea părții neexecutate din

pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**